

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglasne list. koji se napućuju ili poštom poštom, u Beču, u administraciji lista u Puli.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništvo u otvorenom pismu, za koji se plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 247249. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rancu malo stvari, a nosloga svo polcvart“. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se na vraćaju. epodpisani ne tiskaju. neofrankirani ne primaju. Predplata sa poštarijom stoji 10 K u obće. } na godinu 5 K za seljake } ili K 5—, odn. K 250 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Pall.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., kof u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i dr. (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik, i izdavaatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12)

Narodni porez.

U „Novom Listu“ Br. 191. od dne 12 pr. mj. priobćuje pod gornjim naslovom neki rodoljub iz Dalmacije, koji se krije pod imenom „Mira“ vrlo krasan članak u priloz našoj „Družbi sv. Cirila i Metoda“ što ga eto niže i mi donasamo sa vrstom željom da bi se poštrovni odbor naše „Družbe“ dao što prije na provodavanje ondje predložene osnove.

Kada su tako ućestali predlozi kako da se sanira ovogodišnji manjak dobrotvorne družbe čirilo-metodske, nek je i mepi dozvoljeno da nešto predložim.

Ne treba istom dokazivati, kako se sudbina Istre najdirektnije tiče našega svegakoškoga naroda — to je već svakome jasno.

Nego, ja bih još dalje pošao: nije dovoljno sanirati manjak — mi moramo da družbi osiguramo barem 100.000 fl. sigurna, redovita, godišnjega dohodka — jer samo uz takovu svotu može ona da donekle popuni ono, što maćuhinska vlada ne da i da paralizira protivnička napadanja.

A sada evo kako ja pomišljam da se to u djelo privede. Čestiti gosp. Milan Gremer polazi sa gledišta da u našim zemljama ima 200.000 Hrvata, koji mogu i hoće da žrtvuju jednu krunu.

Ja hoću da tu brojku snizim na 30.000 pa neću da žrtvuju 1 kr. već 1 novčić na dan.

Mogno bih da to podkriepim sa mnogim argumentima, ali ću samo jedno navesti:

Na ovi način, krajcar po krajcar, skupilo se i kupi se dan danas u českim zemljama za njihovu maticu školsku, čiji sadašnji kapital iznosi 20 milijuna.

Ma kako pesimista bio čovjek, neće me nikad uvjeriti, da se po svim našim zemljama neće naći 30.000 Hrvata, koji će na se udariti tolišau dobrovoljni porez.

Ali je s druge strane istina i to da se osobito za ovake stvari hoće osobnog najsiřnjega doticaja, hoće nastojanja, hoće se urgiranja i svjetovanja, jednom rijeći hoće se reklame živom besjedom.

Na priliku, upraviteljstvo družbe nek zamoli svoja dva ponajodličnija člana, koji će imati da obadju sve nase gradove i trgovista i važnija sela. U svakoj pokrajini ta će dvojica zamoliti kojega vijećnjega Hrvata da ih onim krajem prati.

Družbini će odaslanici do potrebe držati konferencije u pojedinim mjestima, a rodoljubna im društva imaju biti pri ruci u tome, ali glavno oni će se baviti sastavljanjem upisnih araka prinosnika i osobnim nagovorom.

Posao utjerivanja narodnog poreza imale bi da preuzmu na se u prvom redu uprave naših sokolaških društava, pa pjevačkih, pa čitaonica, a napokon pojedine vriedne ličnosti. Razumije se po sebi da bi svakome bilo slobodno izplaćivati po volji ali redovito — ali bi opet bilo najbolje da se predplata učini ili za jednu godinu unapred ili za jedan mjesec unapred.

Evo ovako, ali samo-ovako, mislim da bi se moglo naći to 30.000 dobrovoljnih porezovnika, jer, ponavljam, reklama je duša svakoga poduzeća.

Priznajem, da bi ovakov rad stajao teška truda i golema troška po onu gospodu odaslanike; nu što se tiče truda, mogli bi ih napuniti na trudove Japanaca za svoju domovinu; što se pak troška tiče, ako ta gospoda ne bi mogla da od svoga žrtvuju, mislim, da bi „družba“ dobila kad bi u to ime doznacila bilo i omašnju svotu.

Time bi bio udaren stalan temelj redovitom dohodku od preko 100.000 fl. doćim bi u izvanredni dohodak trebalo staviti recimo dobitak za družbine nakladnine, kao olovke i biljege, pak prihode raznih koncerata i sokolskih vježba, te darove prigodom smrti ili vjenčanja ili promaknuća i slitno.

Naravno da i u tome treba neprestane reklame sa strane novina i pojedinačaca, kao što bi n. pr. bilo pravo kad bi sve naše novine bile pisale velikim slovima imena svih onih osmoškolaca zadržane gimnazije, koji mjeste da pijañuju i kartaju, tiho i ćedno imali su srca da kroz 3 godine od svoje uočne djačke kesice odikidaju po koju krajcaru tako da su onomadne darovali družbi 800, osamstotin kruna.

Je su li ti krasni momci mogli bolje da proslave prvu maturu hrvatsku u Zadru?

Na posao dakle, gospodo upravitelji „Družbe Sv. Cirila i Metoda“, na posao ali ernećiki i postojano, budimo bar jednom ljudi. Udarimo sebi „narodni porez“ i spasavajmo Istru.

Ako ostale naše novine misle da je moj predlog umjestan, neka ga izvole preiskitati, ne bi li se na taj način spravio dobar terrain za tu osnovu.

Politički pregled.

U Puli 2. augusta 1905.

Anstro-Ugarska.

Za danas sazvaó je ministar predsjednik barun Gautsch ministarsko vijeće, koje će pretresivati važnija vieseća pitanja, medju ostalim i mađjarsku krizu. U tu svrhu dovezao se je ministar predsjednik iz Karlovih Vari u Beč.

Jedan bečki list, koji je u tiesnoj svezi s vladinim krugovi piše, da ova ljetna tišina u unutarnjoj politici Austrije neće dugo trajati, kako se je to očekivalo nakon odroćenja carevinskoga vijeća. Vlada kani naime pripraviti zemljište za jesensko zasjedanje carevinskoga vijeća, pa bi reć da je u tu svrhu pozvala u Beč neke odličnije članove poljačkog kluba. Tuj se ima odlučiti hoće li se odmah na početku jeseni sazvati carevinsko vijeće ili zemaljske sabore. Jesensko zasjedanje carevinskoga vijeća zadaje već sada vladi mnogo brige.

Jedan bečki list donio je članak pod naslovom: „Financijski položaj“ u kojem se rišu težke novćane neprilike države. Usljed toga, što je ratno ministarstvo naložilo nižem zapovjedićtvu, da nužno

potrebšćine nenabavlja za gotov novac, nego obveznicama, i da se stavi u svezu samo s veletržcima. Napkadno doznajemo, da je ta viest sa službene strane opovrgnuta.

Sastanak hrvatskih zastupnika Dalmacije imao bi se vršiti polovicom augusta u Dubrovniku. Na sastanku imalo bi se vijećati o položaju Hrvata napram Austro-Ugarskoj krizi, dotično o stanovištu, koje će zastupati na zajedničkom sastanku svih hrvatskih i slovenskih zastupnika u Zagrebu.

Što se tiče imenovanja namjestnika u Dalmaciji, pišu od tamo zagrebačkom „Obzoru“, da će biti imenovan sadašnji upravitelj namjestništva Nardelli. Njemu bi imao biti pridieljen kao podpredsjednik današnji kotarski poglavar u Zadru Tončić.

U hrvatskih listovih banovine razpravlja se o tom, imadu li se upustiti tamošnjem političke stranke u dogovore sa predsjednikom ugarskog sabora Justhom, koji dolazi tečajem ovog mjeseca u Zagreb i koji je pouzdanik mađjarskih oprobanih stranaka.

Crna Gora.

Iz Cetinja pišu, da se je uputio knežev kodjak Božo Petrović, predsjednik državnog vijeća u Beran. gdje će se sastati sa kosovskim prestojnikom, s kojim će vijećati o česlih povriedah crnogorskih granica sa strane turskih podanika. Na tom sastanku imadu se utanačiti sredstva, kojimi će se uzdržati u buduće mir i red na granici obiju država.

Na Cetinje stigao je novi ruski zastupnik Maksimov. Njegov predšastnik zapustio je Cetinje, jer je došlo izmedju njega i kneževića Danila do ozbiljnih sukoba.

Srbija.

Skupština će se sastati dne 7. augusta samo zato, da se sastavi definitivni kabinet; odmah iza toga će se razići. U vladinim se krugovima tvrdi, da će neodvisno radikalni kabinet raspolagati s nužnom većinom. Misli se naime, da su mnogi zastupnici umjerene skupine samo zato kao takovi kandidirali, da budu laglje izabrani. A sada će pristupiti neodvisnima, kojima faktično pripadaju.

Kralj Petar priredio je u počast odlazećem bugarskom diplomatskom agentu diner, kod kojega je držao govor, te u prvom redu uzvisio zasluge agenta za srpsko-bugarsko sblizenje, a zatim je nastavio, da je zblizenje dobilo materijalnu pogodbu sklopljenjem srpsko-bugarskog trgovačkoga ugovora. — Agent se vrlo laskavim rijećima zahvalio na zdravicima kraljevov, a na to bude odaslana knezu Ferdinandu depeša, u kojoj ga kralj Petar uvjerava o svojem postojanom prijateljstvu.

Rusija.

Na Mandžurskom bojištu, te u sjevernoj Koreji na Tumenu neprijateljske su čete jedna od druge udaljene od prilike dva dana hoda, pa ipak nije došlo do daljnjeg približenja, koje bi moralo da dovede do sukoba. Uzalud je pitati, što je razlog toj suzdržljivosti navaljujućega diela u zadnjem momentu. Kišna perioda

najbolje se spominje kao uzrok toga mirovanja, ali taj uzrok gubi znatno na vjerojatnosti, kad se znađe, da si prijašnje suho vrijeme nije moglo da potakne na odlučujuću djejalnost japanske navalne kolone. Prošle godine ili bolje u početku ove ratne godine nije mogla da suzdrži sukob vojska ni kiša, ni snieg, ni vraćina, kad su na to silili sveobći strateški obziri i operativna potreba. Takovi motivi postoje i sada i sile Japance na nastavak ofenzive ali napredovanje nikako ne može da otpočne.

Položaj za Japance sada je tim teži, što oni imadu da obskrbljuju živežom i svim potrebnim dvie velike vojske, jednu na glavnom bojištu, a drugu u sjevernoj Koreji. U Mandžuriji radi se o odluci cieleoga rata, a kod Vladivostoka o jedinoj ruskoj tvrdji na dalekom iztoku. Za onu vlast koja se nalazi u strateškoj defenzivi, daleko je laglje. Onaj nasuprot, koji navaljuje, nije nikada dosta jak. Japan mora da pošalje na bojište sve oružju dorasle ljude, od najnižega do najvišega dobrog razreda ako hoće, da mu bude osigurana nadmoć na jednom i drugom bojištu. Nastaje međjutim pitanje, do kojeg je roka sve to moguće? Svaki dan nosi Rusima nova pojaćanja i radi toga Japanci moraju da napnu sve svoje sile. A kako će dugo Japan izdržati to oćito naprezanje?

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Objava. U smislu § 217. o izravnijem lićnijem porezima obznanjuje se, da su izvadei iz naloga isplate o lićnoj dohodarini za za god. 1905. stavljani na razgled poreziñka kotara taksacije „Puljska okolica sa gradom Rovinj“ od 1. do 1V. augusta o. g. kod poreznoga odiela podpisanova glavarstva (Corsia Francesco Giuseppe Nr. 10, H. spr.) za uredovnih sata.

Dvostruko ubojstvo iz mrške osvete. Izmedju sela Juršići u Roveriji i Gajana nastali napeti odnošaji glede nišetne stvari. U ovcm selu veleposjednik Macan uzео je na žetvu težake Juršićke, a njegov sumještan „Sore“ svoje Gajance. Medju ovim dvim bogatim kućama postoji nekakvo natjecanje, rivalstvo i antagonizam, pa ovo je prešlo i na njihove težake. K tomu nadošlo i objestno ruganje s jedne strane, a s druge kamenje. „Roverici“ Gajance na to napaeu u Juršićih odmah poslie sv. mise, na što ovi planuše osvetom i ujedno zabranise onima doći nadničariti u Gajan. Juršićani ne dadeše se u strah natjerati, nego podjoše u Gajan. Gajance to razesli, pa se složiše, da ih napadnu. U petak dne 21. pr. mj. izpostavise na više mjesta u selu crvene zastave (rubce valjda), kano znamenje odmazde i krvave osvete. To pretraši Roverce, znajue što ih ček: na putu, pa se ne maknuše iz sela, nego tu prenoćise. Martin Butković pako, čestita duša iz Butkovića, sa svojim sinom na tovarčetu i sa par ženkinja večerom vrati se kući. Zla nije slutio, pošto je on iz drugog sela, a nikomu opet ništa na zao učinio nije.

Al kada ovi na mjesto zasjede, četiri puške planuše, i oboriše Martina, gdje je odmah podlegao. Magarče poginu, a teško ranjeni sin pade na svoga oca mrtva. Ženski sretno odmaglile sa par olova u nogama još proganjene sa kamenjem. Tako ležase na cesti čitavu noć otac, sin i magarče. Drugoga dana pripoviedao je sin, da su došli napadači k njima sa užg-nom žigom pred nos, da vide, koga usmrte. Došla iz Vodnjana komisija na lice mjesla. Olca pokopaše. Sin takodjer umro trećeg dana. Da se žaša nesreće napuni, umrlo ubijeno Rutkoviću istog čedna. kod kuće malo djele. Sada tako jadna udovica oplakuje trojicu pokojnih. Oružništvo već je pohvatilo osmorica Gajanaca. Ova i druga ubojstva moraju nas zabrinuti i potaknuti na razmišljanje.

Naknadno doznajemo, da sin nije umro, al da će teško odoljeti ranam, te da Gajanci, predjenući u ženska odiela, čekahu s nabitim puškama Roverce na četiri mjesta i konačno, da su oružnici odveli još sedmorica Gajanaca u zatvor.

Zec prije deset godina. Čitamo u ovdšnjem „Omnibusu“: Gosp. Frane Zec, učitelj u Pomeru, apostol i vodja bez čete neke reformatorne stranke u Istri, zaključio je svoj „Bič“ pričom o proroku Baalu, koju je upravo na mene i završio s pitanjem tko je balavac. Nisam mu htio odgovoriti kao što ne mislim to učiniti ni sada, a to baš s razloga koga niže iznašam i po čem će citatelji izmed nas dva riješiti ovo pitanje.

Iznašan ovdje nešto, kako su učitelji u Zecu sudili pred 10 godina, kad se još nije ni sanjalo, da će on fantazirati o nekakvom vodstvu jedne nove stranke u Istri.

Evo o čemu se radi: U zapisniku pete glavne skupštine „kričkog učiteljskog društva“ držano u Dubašnici dne 19. lipnja 1895. pod točkom 10, slovo d) stoji doslovno:

„Društveni tajnik dozvolom skupštine čita stigano mu pismo od učitelja Fr. Zeca, te njegov preinačeni pravilnik, koji bi se morao odobriti, želi li društvo, da mu on bude članom.

Na velike nezgromosti i nesmisle, što su u spomenutom listu napisane, te iz kojih proviruje neznanstvo i luđi ponos, gdje se jedan posve mladi učitelj postavljva na katedru dieliti lekcije cietomu društvu, pričajući uz predlog A. Tončića jedn o glasno zaključio skupština, da se dotičniku u ime društva javi, kako ga je cietla skupština na temelju njegovih očitovanja proglasila moralno bolesnim.

Nakom toga predložil i Mahulja, nek se naloži učitelju Fr. Zecu, da svoju zaostalu članarinu od 5 for. isplati u roku od 9 dana, inače nek se uzdrži taj novac sadbe. im putem. — Prima se jednoglasno.

Ovo je točan prepis iz zapisnika, a predlog da se Frana Zeca, tada učitelja u Poljicama na otoku Krku a sada u Pomeru, proglasi moralno bolesnim, drugičje rečeno slutidim, potekao je upravo od onog Tončića, kojeg on u svojem „Biču“ spominje kao žrtvu, koju proganja popovstvo - hrvatska kamorra, kao i njega.

Ovaku prosudiše Zeca njegovi kolege pred deset godina dok još nije bio u Americi, te da li se je vratilo pametnijima i je li njegova fantazija što promjenila američanska hladnoća, izmlet ču doskora jedan drugi dokaz, nije li zec ostao isti i poslje deset godina. Jerko Mahulja.

Lošinjski kotar:

Iz Valuna na otoku Cresu. Naš seoski glavar. C. k. odvjetništvo u Rovinju. C. k. kotarsko poglavarstvo u Lošinju i novi za gladiju. Od četiri godine pašuje ovdje, kao nijedan turski paša, seoski glavar, ili kako ga ovdje nazivlju, ancijan, Ivan Krivičić pok. Filipa. Njegova je volja zakon, proti kojemu zaludno je tužiti se, budi na občinu, budi na kotarsku političku oblast, budi na c. k. državno od-

vjetništvo. Navesti ćemo nešto samo, iz česa će se čitaoci N. S. uvjeriti, kako taj delija nije mogao nikad biti postavljen na mjesto seoskog glavara od obćine, kako bi morao biti svrgnut od političke oblasti, a slavljen pod tužbu od c. k. državnog odvjetništva. Nas čovo poznat je od svoje mladosti kao kamatnik, radi česa bio je i kažnjen od c. k. sudišta u Rovinju, ali nije se zato nimalo poboljšao, a da je tomu tako, evo dokaza: Doznalo se lanjske godine, da je utjerao za razne stvari, na račun ove porezne obćine, još prije dvie godine, oko četrdeset kruna. Petorića mješćana pošla su načelniku i pitali ga da li mu je ancijan predao što novaca. On odgovori niče. Tad mu oni razložiše stvar, na što se on začudi veleč, da nesmije ancijan držati novaca i da će ga na red pozvati. Nu, prije nego li je načelnik sa ancijanom govorio, bila je već protu ovomu, za spomenute novce tužba na sudu. Državno odvjetništvo naredilo istragu, iza koje nije pronašlo da stavi ancijana pod tužbu, a zašto? Tu neznamo, znamo samo da je bila krivnja dokazana. To je jedna. Godine 1882. posudio je tadašnji valuški ancijan Antouu Jurjako pedeset forinta, tako harem svjedoči Jurjako, u zadužnicu stavilo se da je Jurjako primio devedeset forinta, koje bi bio morao vratiti nakon dvie godine, sa 6% kamata. Stvari su tako išle, da je Jurjako, nakon samih šest mjeseci platio glavnicu od devedeset forinta i 6% kamata. Jurjako bio onca maloljetan, bez oca i majke, siromah imanjem i duhom. Kasnije se više puta potužio ovomu ili onomu, dok se napokon namjerio na osobu koja ga naputila neka tuži na sud. On to učini, državno odvjetništvo označilo čim kao krivotvorenje dokumenata, naredilo istragu, iza koje nije pronašlo da stavi Krivičića pod tužbu. To su dvie. Bit će tomu dvie godine, Ivan Sagančić pitao sadašnjeg valuškog ancijana nek mu posudi za desetak dana osamdeset forinta. On mu ih obeća, uz uvjet, da će mu Sagančić dati dva janjca, koje će mu on platiti po dvie forinte. Sagančić je na to pristao, sasvim da je inao već janjce pogodjene po tri forinte svakoga, ali potreba nema zakona. Na taj način Sagančić izgubio na janjcih dvie forinte, a ancijan Krivičić dobio janjce dvie forinte jeftinije zato, jer je posudio novce, dakle u ime kamata. Ako računamo koliko to dodje po što, imat čemo svotu od 85% kamata. Stvar je bila tužena na sud, državno odvjetništvo naredilo istragu. Sagančić svjedočio kao gori, ali ancijan Krivičić nije bio stavljen pod tužbu. To su tri. Ako se svemu tomu doda, što se ovih dana otkrilo, da je to jest ancijan Krivičić maknuo za nekoliko metara grovnaču iz svoje šume u šumu popa Iva Damjanjevića, bez da bi ovaj znao, a kamo li dopustio, kakovo čemo si mnjenje o njemu učinili? Nakon toga htjeli bismo upitati c. k. državno odvjetništvo u Rovinju: Ako se nije moglo staviti pod tužbu ancijana Krivičića za pojedine gori navedene čine, suda kad ih se više kopilo, nebi li se to moglo za sve ukupno učiniti? Htjeli bismo upitati c. k. kotarsko poglavarstvo u Lošinju, može li biti takav čovjek seoski glavar? Ali ima tu i gorega. Taj čovjek evo već četrstu godinu vlada sa novci što ih Valun dobije od svote podijeljene od c. k. vlade za gladiju. Tiini novci popravi se svake godine komad puta, a ancijan Krivičić zove na radnju koga i kako mu drago, kako se novci troše znađe on sam; pošto je on nepismen, rabi kao pisca svoga brata Antona, koji dobije dvie krune na tjedan samo zato, što dva krat kroz tjedan; kod kuće sjedeć napíše imena onih koji su na radnji. Drugi su se nudili da će to badava činiti, ali tako će ancijan i njegovi gospodari. U tom pogledu bile su prikazane svake godine tužbe na občinu i na c. k. kotarsko poglavarstvo, ali zalud, vrana vrani obćinu ne vadi. Međjutim i opet se počelo

sa radnjom, za koju je ove godine određeno 1600 K, a sve to mora proći kroz prstiče ancijana Krivičića. Toliko za čitane N. S. a molimo gospodina zastupnika na carevinskom vieću da upotrebi, koliko se upotrebiti dađe.

Voloski kotar:

Nova crkva u Opatiji. Glasilo tršćanske vlade piše, da je car primio na molbu odbora za gradnju nove samostanske (1?) crkve u Opatiji protektorat uz 10 stranica osmine, u kojoj je obširno i temeljito opisano djelovanje one naše „Zadruga“, najveće i najčeljatnije u Istri.

Porečki kotar:

Znajte Grožnjanci! Vaše obćinsko glavarstvo raspisuje natječaj na mjesto obćinskoga liečnika, koji će uzivati 2.400 K. Vaših žuljeva, ali od njega se ne zahtjeva, da bi se znao i s Vama pogovoriti i Vas u bolesti obaci, utješiti i savjetovati — jer gospoda u Grožnjanu zahtjevaju samo, da pozna temeljito talijanski jezik. Za Vas je dosta, da ga budete dobro plaćali!

Pazinski kotar:

S pnta po Istri. Putujući po tužnoj Istri. naići čes na mnoge stvari, koje ti baš markantno dokazuju, da je pravi ujezin epitheton „tužna“. Tako prošlogu tjedna dođoh na mojem plandovanju u selo Brdo, koje spada pod obćinu Plominj, kotar Pazinski. Ljudi s kojima se pogovorah pripovijedaše mi, da imadu sad novoga plavona, koji je veoma dobar i da je već počeo podučavati njihovu djecu na školi. Mislih si, vidjet ću tu školu. Zato podjoh ka gospodinu župniku, ali slučajno nije ga bilo kod kuće, onda zamolih jednoga čovjeka, da mi pokaže tu njihovu učionu. On me upeljaše u jednu dosta prostranu sobu; na srijed sobe vidjeh star glasovir, koji služi kao školski sto. Naokolo njega tri daske, evo ti klupa. U kutu stajao je božji grobak i od tog groba jedna crno bojadisana daska 1/2 m. široka i oko 1 1/2 m. duga služi za tablu na kojoj bijaše napisano l, h, i ti onda 1 + 1 = 2. Malko to gledah i uzdahnuh. Evo i ovdje je počela prosvjeta krciti svoj put. I tu je opet siromašan župnik loše plaćen, koji prvi daje narodu ono, što mu vlada dati neće ako pre: joj žepom i krevlju služi. Zeljno bi bilo da se već jednom ta prosvjeta i bržim korakom unajrijedi.

Obćina Brdo imade veliki kompleks krasnih obćinskih šuma, koje se svakih par godina sječe u „štrope“ izginu nezna se kamo, najbrže u plominjsku luku. Zar ne bi se moglo užitkom ovih šuma sazdati školu?

Dne 19. pr. mj. oko podne nanijela je tuda u selima, Gradinji, Gologorici, Krbunah, Grobniku i Topljaku str. hovitih škoda. Siromašan narod! Lani velika suš sve uništita, jedva da je siromašan puk prezimio nadajuć se da će ove godine bolje biti, ali evo ti nesreće opet građ je sve uništio. Od 25. godine ne pamte ljudi, da su takova zrna grada padala. Taj građ došao je od sjeverne strane praćen jakim vjetrom i udarao tako jako, da je grane, grožđice i uljike posvema otukao. Kukuruz je isto većinom uništen. U četvrti sata vidjelo se po Heli puno lišća, grožđja i grančica. Veoma žalostan prizor, koji je i mnogo suza prozročio. Koji će ti jedne narode pomoći?

Koparski kotar:

Iz Bazeta. Javljamo Vam da je 1. i 2. pr. mj. tršćansko-koparski biskup presvj. g. Dr. Nagl držao sv. potvrdu u Bazetu. Pred gradskimi vratu pričekali ga školska mladež sa svojim učiteljavom, gradska talijanska glazba i obć. načelnik sa svojim tajnikom, koji mu je nazvao dobrodošlicu u hrvatskom dašto jeziku, u kojem se je takodjer jeziki biskup putem s gosp. učelnicom razgovarao. Nakon što je obavio svoju tihu molitvu u crkvi, pozvao je presvjelti prisutne u hrvatskom jeziku izmoliti s njim dva Očenaša na čast presv. Sreca Isusova. To je bocnulo kao šitom naša nekoje u crkvi sakupljene građane, koji se vole nazivati za Italijane, pak skočili kao zec iz grma i ostavili crkvu mrmrlajući. Došli, su u crkvu radi izvještivosti i zatježitosti, pak kad su vidjeli lice presvjeltoga i čuli hrvatsku rieč iz njegovih usta, već su bili siti crkve. Biskupa neće valjda smesti ova mala demonstracija, jer demonstratana je malo, koji su pak takove vrsti krećani, da ih crkva izbaci iz svoga krila, ništa ne bi izgubila. Imponirati s druge strane mora presvjeltome ona ogromna množina našeg ljudstva, sakupljena u crkvi u dva dana sv. berme i veliki broj bermanaca. Svi, jedni i drugi, Bogu se mole s „Očenašem“ i sva ona sila našeg puka, što je punila u prisuću biskupa crkvu, hoće, želi i zahtjeva i u svojoj crkvi u svomu se jeziku moliti i pjevati. Opazili smo u crkvi, da naše ljudstvo nije priučeno glasno odgovarati molitvu. Bit će to dužnost škole i crkve, da djecu na to prišle i priuče. — Za danas ovoliko dosta.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda. dobivaju se jedino u hrvatskoj tiskari J. Krmpotić i drug. u Puli uz cietnu od 2 do 10 para.

Franina i Jurina.

Fr. Ča biš rekā Jurino, zašto kažeš on talijanski folj, ča ga štampaju talijanski popi: nostro buon paggolo slavo. Jur. Zasto talijanci kažu Onenu, ki je pre-dobrar, da je lovar.

Fr. Dunke nas drže za toware.

Jur. Ter smo ako njim verujem.

Razne primorske viesti.

Potovanje kardinala u diplomatske svrhe. Jednom tršćanskom listu brojaviše iz Rima, da će od mala odpotovati iz Rima više kardinala u diplomatske svrhe u inozemstvo. Među ostalimi inai bi nekoji od tih kardinala posjetiti Dalmaciju i Istru. — Idemo da vidimo što će nam doniet dobra iz Rima ta uzorita gospoda.

Straše praznom paškom. Talijansko, zidorsko-liberalno političko društvo „Patria“ pozvalo je načelnika talijanskog kluba na carevinskom vieću baruna Malfatti-a, da klub stupi u najodlučniju opoziciju proti vladi, što neće da dozvoli ustrojenje talijanskog sveučilišta u Trstu, nego u Roveretu. Sada viču kao biesni, od austrijskih vlada razumazani Talijani Primorja, da će sveučilište u Trstu — ili ništa, ali ta je vika nastala, pošto im bijaše osjegurana pravna fakulteta u Roveretu.

Valaj, pr. sa to majstori u harlekinahd ti naši sirodobudni židovi, kojim je „Patria“ u — zeludui.

Interpelacija u pitanju glagoljitec. Hrvatski zastupnik iz Dalmacije na carevinskom vieću g. dr. Dulbičić upravio je dne 8. pr. mj. na ministra predsjednika

na minist...
elaciju, k...
edini oris...
ostavio...
ju.
Pošto...
arkih P...
u cietlo...
pusti.
Za tu...
na dopu...
jaše pr...
kodjer...
amka m...
Taj...
Josip...
Ako...
strane...
ljeznika...
avnim, z...
a hiljac...
adkada...
j prim...
djetnic...
rditi, d...
Cir. i M...
hiljadice...
oga bio...
Ne...
ručujem...
taj mad...
gospodi...
Zel...
Dalmac...
otoka: ...
i Magja...
da prist...
jeznic...
Vlakove...
pabala)...
Cresu u...
ljeznica...
Cresa i...
Crevne...
parni p...
bi želje...
se misl...
ujom c...
V...
mlade...
(abitur...
povjere...
zemlja...
za „D...
je r...
pismor...
O...
Veleci...
gimnaz...
pismor...
ljak g...
mu Vi...
kruna...
za Istr...
izdava...
Segodi...
ste Vi...
po no...
saka...
spodo...
Budi...
Uz na...
dubok...
takove...
veliki...
jemu...
Pratil...
Vi, ve...
prigrl...
lestov...
Cirila...
preds...
Car F...
yera...
umjet...
nost...
pomo...
krovi...
subra...
spise...
darov...

Tiskara i knjigovežnica J. Krmpotić i dr. u Puli.

preporuča:

1. Tiskanice za občine.

1. Skrižaljka o izkazu epidemije. 2. Svjedočba za oprost od prisutne službe. 3. "Omnibus" tiskanice (skrižaljka bez teksta u glavi za svaku porabu). 4. Izkaz i svjedočba za djake. 5. Ista u talijanskom jeziku. 6. Molba za oprost od prisutne službe. 7. Ista sa svjedočbama. 8. Inventar aktivni glava ili uložci. 9. Inventar pasivni glava (uložci). 10. Inventar mobilni glava ili uložci. 11. Izkaz odgonibenihih troškova. 12. Stanje ukacaenih glavnica. 13. Izkaz o promjeni prebivanja neaktivnoga vojničeva (glava ili uložci). 14. Izkaz i svjedočba za djake i molitelje. 15. Popis izbornika (glava ili uložci). 16. Glasovni izkaz i 16. a) Kontrolni izkaz za obćinske izbore. 17. Dnevnik dohodaka i troškova. 18. Glavna knjiga. 19. Pomoćni dnevnik. 20. Zapisnik podnesaka (glava ili uložci). 21. Proračun, glava. 22. Proračun, uložci. 23. Zaključni račun, glava. 24. Zaključni račun, uložci. 25. Zapisnik o razgovoru mrtvaca. 26. Ogladni listić o umrlili. 27. Obiteljsko-obavijestna skrižaljka. 28. Skrižaljka o cieni govedje krme. 29. Zapisnik kaznenih prestupaka. 30. Prilog zaklj. računa (glava ili uložci). 31. Izkaz nadnica. 32. Za-pisnik soli. 33. Prijavni i pregledni list za oprost poreza kod pećenja rakije za svoju porabu. 34. Obćinska svjedočba za bolnice. 35. Knjižice sa kuponji za doznahnu soli.

Pisaće i risaće potrebštine.

2. Crkvene tiskanice.

1. Fides Nativitatis et Baptismi. 2. Fides Mortis. 3. Fides Matrimonii. 4. Testimonium status liberi. 5. Testimonium denot. matrimonialium. 6. Nota pro institendis denuntiatis. 7. Inventar (glava ili uložci). 8. Račun (2 arka). 9. Izvadak računa. 10. Izkaz glavnica (glava ili uložci). 11. Izkaz stalnih i promjenlj. zakupina. 12. Izkaz uplaćenih i zaostalih par-bezih troškova. 13. Dnevnik dohodaka i troškova (glava ili uložci). 14. Izkaz povećanja ili umanjenja imetka. 15. Status animarum. 16. Liber baptizatorum. 17. Liber defunctorum. 18. Liber matrimoniorum. 19. Liber confirma-torum. 20. Namira vrhu kamata obligacija. 21. Zapisnik podnesaka. 22. Obiteljsko-oba-vijestna skrižaljka.

3. Tiskanice za škole.

1. Ljepopisnice. 2. Zadaćenice. 3. Risanke. 4. Saticne. 5. Molba za oprost od skolarine. 6. Pregled mjesecnih školskih zaostataka. 7. Razrednica. 8. Tjednik. 9. Glavni imenik. 10. Matica. 11. Imovnik ili inventar. 12. Popis školske knjižnice. 13. Izkaz izostataka. 14. Zapisnik podnesaka. 15. Školske vesti. 16. Svjedočba. 17. Odpustnica. 18. Odlaznica. 19. Imenik po alfabetu; dalje slijedeće obzake 31./7. 1895. za Istru, i to slijedeće obzake: 20. A k § 1. 21. B k § 2. 22. C k § 3. 23. D k § 4. 24. E k § 4. 25. F k § 4. 26. G k § 5. 27. H k § 7. 28. I k § 9. 29. M. & § 12. 30. L k § 12.

4. Tiskanice za društva za štednju i zajmova te štedionice.

1. Doznačnice. 2. Zadrucne knjižice. 3. Štedionice (uložne) knjižice. 4. Zadužnice. 5. Molbe za zajam. 6. Dnevnik blagajne. 7. Knjiga dužnika. 8. Knjiga članova. 9. Knjiga zadrucnih dielova. 10. Knjiga uložaka za Rajfeisenovce. 11. Knjiga uložaka za obćine štedionice. 12. Doznaka za primitak. 13. Do-znaka za izdatak.

5. Tiskanice za gospod. društva.

1. Dnevnik blagajne. 2. Knjiga vjerovnika i dužnika. 3. Knjiga za skontro robe. 4. Knjiga priručna. 5. Zadrucne knjižice. 6. Knjige za pohranu računa.

6. Tiskanice za prayne poslove.

1. Tuzbe. 2. Napis (rubrum) k tuzbi. 3. Punomoć. 4. Predlog zapljene. 5. Napis k predlogu zapljene. 6. Kupoprodajne pogodbe. 7. Zadužnice za obću porabu.

7. Razne knjige.

1. Pjesma: "Putovanje ratnog broda "Marije Terezije" u Anilu, Kubu itd." 2. Pjesma: "Rat u Kini ili putovanje ratnih brodova "Elisabeth" i "Aspern" u Kinu." 3. Knjižica: O pristojnom ponašanju, sastavio V. Rubeca. 4. Puzavcem. Odgovor mrziteljem i prgoniteljem glogoljice. 5. Pisma o izborima u Puli 1905. 6. Knjige "Matice Hrvatske" sve od prošlih god. amo.

POBOŽNI MORNAR. Molitvenik za mornare c. i. kr. ratne mornarice i ostale pomorce. Sastavio Karlo Kokolj, kapelan c. i. kr. ratne mornarice. Odobrena od njegove presvijetlosti biskupa Malinčića i vojničkog biskupa Bielopotczyky-a. — Ciena terdo vezanom 50 h. s poštom.

Osim gornjih tiskanica imade pod-punu zalihu tiskanica u njemačkom je-ziku za c. i. kr. brodove, kojih izkaz se šalje franko poštarine.

Preporuča dalje zalihu papira koji konceptnoga toli kancelarijskoga u svih formatih, težinah i crtanjih (rastriranju) na debelo (najmanje od svake vrsti 250 araka).

Omoti u svih mogućih formatih za privatne, trgovačke ili službene svrhe.

Prima i izvršuje svakovrstne na-ručbe, posjetnice svih veličina, pozive, adresne karte, rasporede i u obće sva-kovrstnu radnju zasjecajuću u tiskarsku struku.

Tko hoće dugo živjeti

veseliti se dobromu zdravlju, mora nastojati svoj že-ludac vazda u redu držati.

Svaki onaj, koji si je želudac sa teško probavljivom, prevrućom ili prehladnom hranom pokvario ili nahladio, nalazi sigurnu pomoć u

Germanovoj životnoj esenciji,

koja se proti beztečnosti, slabosti želudca, podriganvanju, žgaravici, smućivanju-glavobolji, vrtoglavici, grčevima, težkom stolecu, zlatnoj žili najuspješnija upotrebljuje. — Poslje obilnog jela, osobito poslje masne i teškoprojavljive hrane, odstranjuje ova esencija svaku bol i pribavlja volju za jelo, pri čem u velike do-prinaša i kriepiti tiela. Izlučuje pokvarene sokove iz tiela i čisti krv te ima prednost pred drugim sličnim sredstvima, što neškodni i nakon mnogogodišnje uporabe, jerbo sastoji iz najbiračnijih bilinskih sokova, te je ugodnog malo gorkog teka, tako da ju i naj-razmaženije osobe, gospodje i djeca rado uzimaju.

Germanova životna esencija, kao pravo pučko i kućno sredstvo neka u nijednoj kući ne manjka, jerbo često — gdje liečničke pomoći blizu nije — kao prva pomoć pomaže i od ozbiljne bolesti sačuvati. — Kod kupovanja neka se naročito zahtjeva "Germanova životna esencija" iz ljekarne k crnom orlu u Bjelovaru, pošto imade još sredstva sa sličnim imenom, ali nijedno nije ovom doraslo. Jedino prava jest u zelenom zamotu sa cilim liskanim naslovom: "Ljekarna k crnom orlu" K. Germana u Bjelovaru (Hrvatska), kamo se i naručbe dostavljati imadu. — Ciena boćice jest K 1.40 poštom ne izpod 2 boćice. — Za pakovanje 40 para više, razaslije se uz pouzeće ili unapred poslanje izuosa.

Naslov neka se točno napiše. — Naputci i prospekti badava.

Germanova esencija mogu trpčatima fovjezbanstv najbolje preporučiti, pošto sam se na sebi samomu i na mnogomu župljaninu kojemu bilj preporučio bio taj lek, osvjedočio o izvrsnosti dje-lovanju.

Edmund Medočeti, župnik u Trojstvu, (Hrvatska).
2 potrošene boce Vaše životne esencije vrlo mi dobro činke, s toga mi pošaljite još 6 boćica.

Petar Gradinač, umir župnik Gradac, Zlatarogasse.
Ovime Vam javljam, da sam mnogo vrsti sredstva upotriebio, ali nijedno nije kao Germanova esencija djelovala.

Molim, da mi ponovno pošaljete 8 boćica Germanova životne esencije, koju ču svima na želucu butujucima najbolje preporučiti. Pošto se mnogo bolje činim, nadam se skoromu posvemašnemu ozdravljenju.

Apollonija Haberl u Semriachu kod Pegzana (Štajerska).

Visokom kr. zem. vladom proglašena liekovitom vodom radnicom

APATOVAČKA KISELICA

naravna alkalicko-muriatna-litijaska kiselica vrlo bogata ugljičnom kiselinom
izvrstno i poput kristala čisto stolno piće.

Glasoviti liečnici ankoriteti prepisuju ovu kiselicu a naj-boljim uspjehom kod svih bolesti probavnih organa i grčli-ka proti ulozima i reumi, kod želudacnog, plućnog, gilekog svih drugih katar, proti hemoroidima (zlatnoj žili), kod boli bubrega, mjehura, žamena, šećerne bolesti, zrnatih i nate-kih jetara, zgaravice i mnogih drugih bolesti. Prekušano iz-vrtno i nenadkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Analiziraje ju prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.
Nagrada na mnogim veličim strukovnim iz-lozbanama sa 15 zlatnih medalja.

"Upraviteljstvo vrela Apatovacke kiselice"

ZAGREB, Vlica broj 17.

Dobira se u svim ljekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionicama.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ore glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjski i unutarnji porabu. Osobito odstranjuju trganje i kalanje po kostih, noguh i rukuh, te izliče svaku glavobolju. One neodoljivo spasonosno djeluju kod bolesti želudca, ublažuju katar, umiruju izbacivanje, odklanaju nadahnavanje, boli i grčeva, pospiješnja bolju pro-bavu, čiste krv i creva. Progone velike i male gliste, te sve bolesti od glistih dolazće. Djeluju izvrsno proti hrpavosti i promuklosti. Liscie sve bolesti jetrah i sluzne te kuliku i trganje u želudcu. Progone svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazće. Najbolje je sredstvo proti materici i ma-dronu, pa zalo nasimaju manjati u nijednoj gra-dinu, pa zalo nasimaju manjati u nijednoj gra-dinu, pa zalo nasimaju manjati u nijednoj gra-dinu.

Utemeljena god. 1360. Gradska ljekarna, Zagreb.
Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Istarska Posujilnica u Puli

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrucnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te plaća od istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez pred-hodnog odkaza, iz-nose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmovo (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdane osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Glivo S. Stefano br. 9, prizemno desno, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.